

A Lengyel Talajtani Társaság 1960. évi közgyűlése

A Lengyel Talajtani Társaság évente tart közgyűlést, amelyet 1960-ban Szecczinben rendeztek meg szeptember 13–18. között. A közgyűlésen a szervezeti élettel kapcsolatos ténykedéseken kívül tudományos előadássorozatot és tanulmányi kirándulást is programba vettek.

A tudományos előadások szeptember 15–16-án, a tanulmányi kirándulás és a bemutatók szeptember 17–18-án voltak. Az üléseken mintegy 300 lengyel talajtani szakember – a Talajtani Társaság tagjai – vett részt. A külföldi meghívottak között voltak Cernescu és Nemes professzorok a Román Népköztársaságból, Damaska osztályvezető a Csehszlovák Szocialista Köztársaságból, Assmus osztályvezető a Német Demokratikus Köztársaságból. A Magyar Népköztársaságot Stefanovits Pál osztályvezető, Máté Ferenc és Láng István tudományos munkatársak képviselték.

A programban szereplő lengyel előadások két nagy témakörre csoportosultak: 1. A nyomelemkutatás, 2. a talajrendszerzés és talajterképezés.

A főbb elhangzott előadások a következők voltak:

Prof. dr. A. Musierowicz: Néhány mikroelem mennyisége a talajokban.

Prof. dr. F. Majewski: Takarmány-növények mikroelemstükséglete.

Dr. O. Nowosielski: Mikroelemek meghatározási módszerei, különös tekintettel a mikrobiológiai módszerekre.

Prof. dr. J. Piszczek: A szecieczini vajdaság talajainak általános jellemzése.
dr. Z. Chudecki: A Miedwie-tó tavimész képződményecinek jellemzése.

A meghívott vendégek a következő előadásokat tartották:

Prof. Cernescu: Talajok káliumdinamikája.

Prof. Nemes: Nyomelemek vizsgálati módszerei és néhány adat az erdélyi talajok nyomelemtartalmáról.

dr. Assmus: Rétek és legelők nyomelemtartalma.

Stefanovits Pál: A talajterképezés helyzete Magyarországon.

Máté Ferenc: A talajminősítés kérdései.

Láng István: A montmorillonit agyag-ásvány szerepe a homokon termesztett növények tápanyagfelvételében.

Mivel hazánkban szintén most indul meg szélesebb körben a mikroelemek kutatása, igen hasznos volt az előadások meghallgatása, a témakörben dolgozó kutatók munkájának megismerése. Az előadások, valamint az elhangzott hozzászólások alapján az a vélemény alakult ki, hogy a mikroelemkérdés előbbrevitele szempontjából döntő az elemzési módszertan fejlesztése. Jelenlegi módszerek egy része vagy igen költséges készüléket és vegyszereket igényel, vagy olyan kényes és hosszadalmas eljárásokon alapul, hogy sorozatvizsgálatokra nem alkalmazható; másrészt, elsősorban a mikrobiológiai módszerek, sok hiba-lehetőséget rejtenek magukban. Ezért fejlesztendőek és a talaj, valamint növényvizsgálatok céljára alkalmazandók a kémiai mikroanalitikai módszerek, a korszerű fizikai anyagvizsgálati eljárások (spektrometria, polarográfia), valamint a biológiai módszerek.

Megállapítást nyert, hogy a talajok mikroelemtartalmának meghatározására alkalmazott módszerek, elsősorban a kioldás módjait illetően, csaknem kivétel nélkül konvencionális módszerek és így egymással a nyert adatok csak megfelelő körültekintéssel hasonlíthatók össze.

Az előadások azt tanúsították, hogy a lengyel nyomelemkutatás csak most indult meg, de a kérdéssel foglalkozó fiatal szakemberek nagy száma, lelkesedése és tanulmányutakon való kiképzése ezen a téren is reményekre jogosít fel.

Az általános talajtani, talajterképezési témakörben főként azok az előadások hangzottak el, melyek a tervezett tanulmányút területével kapcsolatosak. Ezeken kívül több előadás foglalkozott azokkal a talajvizsgálati kérdésekkel, melyek a talajosztályozási és térképezési munkát tehetik tökéletesebbé. Ebbe a témakörbe tartoztak a magyar résztvevők előadásai is, melyek az elhangzott hozzászólások tanúsága szerint széles körben találtak visszhangra.

Mivel az átfogó, szélesebb alapokra épített bevezető előadás az előadó betegsége miatt elmaradt, az utóbbi témakörben nem voltak olyan elvi és részletekbe menő viták, mint a mikroelemek kérdésében. A nyomtatásban kezünkbe adott anyag

azonban arról tanuskodik, hogy Lengyelországban ezen a területen is lépést tartanak a nemzetközi fejlődéssel, és ezek eredményeit saját mezőgazdaságuk hasznára kívánják fordítani.

Az előadások után került sor a tanulmányutakra, melyeknek útvonala a Szececin és Stargard közötti területet hálózta be. A bükkösök erdőtalajai és a mélyfekvésű területek lápos és réti talajai után a nagy, sík táblák talajszelvényeit mutatták be, melyek elbírálásánál különösen nagy jelentőséget tulajdonítottak a román és magyar szakemberek véleményének, mert e csernozjomszerű talajok osztálybasorolásához kevés hazai összehasonlító anyag állott Lengyelországban rendelkezésükre. Véleményünk, melyet a hazai tapasztalatok alapján könnyű volt megalkotni, általános elfogadást nyert, és így hozzájárultunk e réti-csernozjom talajok helyes osztályozásának megoldásához.

A második kirándulás, mely az Oderatorkolathoz vezetett, kevés szakmai tanulsággal szolgált, inkább kulturális jellegű volt.

Az előadások és a tanulmányút befejeztével utunkat Varsóban egy napra megszakítva, meglátogattuk a Mezőgazdasági Főiskola talajtani, földművelési, valamint agrokémiai tanszékeit. Musierowicz professzorral a talajosztályozási kérdésekkel kapcsolatosan folytattunk véleménycserét, részletesen ismertette azt a munkát, melyet az akadémiai bizottság keretén belül az elmúlt évben végeztünk. Megismerkedtünk a földműveléstani tanszék munkájával, ahol Birecki professzor ismertette a tanszék eredményeit, majd az agrokémiai tanszéken tettünk látogatást, ahol Górszki professzor általános ismertetése

után Starzinski docens mutatta be a tanszék sugárzó és stabil izotopok felhasználásán alapuló módszereit és munkáit. Ez a bemutató igen hasznos volt, mind a véleménycserét illetően, mind a bemutatott módszer és készülék részleteit illetően, mert a tapasztalatok a hazai kutatásokban közvetlenül felhasználhatók.

A kiküldetés mérlegét elkészítve, az a véleményünk, hogy a tudományos konferencián való részvételünk tovább erősítette a Lengyel és a Magyar Talajtani Társaság közötti kapcsolatokat, de a társasági kereteken túlmenően is közvetlen hasznosítható tapasztalatokat nyújtott. Az előadások olyan kérdéseket érintettek, melyek hazánkban is érdeklődés homlokterében állnak, és megállapíthattuk, hogy a nyomelemkutatás terén pl. a lengyel szakemberek előbbre vannak, mint a hazai kutatás. Ezért a tapasztalatok, módszerek és eredmények átvétele érdekében a jövőben indokoltnak tartjuk egyes szakemberek tanulmányútra való kiküldetését. Ugyancsak hasznos tapasztalatokat vehetünk át a szénizotóp mérése és a nitrogénizotóp tömegspektrográf nélküli meghatározásával kapcsolatban is, mely munkák jelenleg is már előrehaladást mutatnak.

A talajtani kiránduláson való részvétel közvetlen összehasonlítási lehetőséget nyújtott a lengyel és a magyar talajosztályozás, térképezés módszereiben, és hozzájárultunk a csernozjom jellegű talajok helyes értékeléséhez.

STEFANOVITS PÁL,
MÁTÉ FERENC
és LÁNG ISTVÁN

Érkezett : 1961. február 17.